

Krzyżyk - medalik prawosławny XIX w

Kolekcja:	Medaliki
Muzeum:	Nowe muzeum użytkownika Dizelek
Właściciel:	Dizelek

Datowanie: 1850

Stan eksponatu: Bardzo dobry

Opis: Krzyżyk prawosławny, miedziany, prawdopodobnie II połowa XIX w lub początek XX.
 Awers: ukrzyżowany Jezus Chrystus, napis cyryl. IC XC - Jezus Chrystus.
 Rewers: Dwie postacie - pierwszy z lewej prawdopodobnie św. Antoni Pieczerski (963/983? -1073 r) - drugi : św. Teodozjusz (1008-1074 r) - założyciele Ławry pieczerskiej w Kijowie.

Św. Antoni Pieczerski - urodził się około 963 lub 983 roku w bojarskiej rodzinie, a jego świeckie imię brzmiało -Antypas. Pochodził z Lubecza, grodu położonego nad Dnieprem niedaleko Czernihowa. W młodości poczuł pociąg do pustelniczego trybu życia i głębokiej ascezy. Udał się więc do Kijowa i tam mieszkał przez pewien czas w pieczarze zajmowanej przez pustelnika Hilariona (później Hilarion został pierwszym metropolitą kijowskim oraz świętym prawosławnym). Po jakimś czasie Antypas udał się w pielgrzymkę na Górę Athos (lub do Bułgarii według innej wersji). Podczas tej wyprawy miał zostać postrzyżony na mnicha i odesłany z powrotem na Ruś celem stworzenia monasteru. Około roku 1032 Antypas zamieszkał w jednej z pieczar nad Dnieprem. Z czasem przyłączyła się do niego grupa uczniów. Z ich pomocą powiększył pieczarę i urządził w niej cerkiew, a potem z zgodą księcia kijowskiego uzyskał własność całej góry Pieczerskiej. Tak powstały podwaliny Monasteru Kijowsko-Pieczerskiego. Na pierwszego igumena tego zgromadzenia Antoni wyznaczył Waarłama, natomiast sam oddawał się ascezie (nie opuszczał swojej pieczary przez 40 lat). Po śmierci Waarłama kolejnym igumenem został św. Teodozjusz. Święty Antoni miał posiadać dar czynienia cudów. Jego modlitwy sprawiały, że licznie przybywający chorzy otrzymywali uzdrowienie. Zmarł w wieku 90 lat i jest dziś uznawany za ojca ruchu monastycznego na Rusi. Informacji o życiu św. Antoniego dostarcza nam "Powieść minionych lat" Nestora oraz "Żywot św. Teodozjusza", istniał też żywot samego św. Antoniego lecz ten nie zachował się. Antypas jest uważany za świętego zarówno w cerkwi prawosławnej jak i grekokatolickiej. Wspomnienie liturgiczne w ww. cerkwiach sprawowane jest 10 lipca kalendarza juliańskiego (23 lipca gregoriańskiego), 2 września - jul. (15.09 greg.) i 28 września - jul. (11.10 greg.). W ikonografii święty ukazany jest w szatach mnicha wielkiej schimy, zwykle z prawą ręką

uniesioną na znak błogosławieństwa. Ma długą, siwą brodę, rozdwaną się na końcu. Przeważnie w lewej ręce trzyma rozwinięty zwój ze słowami pouczenia. Przedstawiany jest też na ikonie „Soboru świętych Kijowsko-Pieczerskich” oraz ze św. Teodozym Kijowsko-Pieczerskim, m.in. na Kijowsko-Pieczerskiej Ikonie Matki Bożej, gdzie stoją po obu stronach tronu, na którym zasiada Bogurodzica z Dzieciątkiem. Na tym obrazie Antoni trzyma zwój z napisem: *Panie, niech na miejscu tym spocznie błogosławieństwo Świętej Góry Atos.*

Św. Teodozjusz - Преподобный Феодосий Печерский, urodził się w Wasylkowie niedaleko Kijowa, około 1008 r. Święty prawosławny i katolicki jeden z założycieli ławry Pieczerskiej. W 1032 roku wstąpił do Monasteru Peczerskiego i przyjął postrzyżyny od św. Antoniego. W 1054 r. otrzymał święcenia kapłańskie i został hieromnichem. Trzy lata później przez zgromadzenie monasterskie został mianowany igumenem. Jako przełożony klasztoru zajmował się rozbudową zabudowań monasteru w tym wzniesieniem głównej cerkwi Zaśnięcia Matki Bożej. Św. Teodozjusz spisał też regułę monasteru, sporządził ją na podstawie pism św. Teodora Studyty (przesłanych w 1068 r. do Kijowa z Konstantynopola na życzenie igumena). Prowadził niezwykle ascetyczne życie, ograniczając ilość spożywanego chleba, zakuwając się w kajdany i zamykając się w pieczarze w Dalekich Pieczarach monasteru kijowskiego. Zmarł w 1074 po chorobie i został pochowany w pieczarze, w której zamykał się w czasie Wielkiego Postu. Jego ciało miało zachować się w nienaruszonym stanie; w 1090 zostało odnalezione przez mnichów i przeniesione do raki w głównej cerkwi monasteru.